

Van : *Adviescommissie Burgerlijk procesrecht*
 Datum : *27 juni 2014*
 Betreft : ***Consultatie wetsvoorstel vereenvoudiging en digitalisering procesrecht in hoger beroep en cassatie***

De Adviescommissie Burgerlijk Procesrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten heeft het voorstel tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht in hoger beroep en cassatie bestudeerd, en heeft hierover de volgende opmerkingen.

1. De Adviescommissie merkt in de eerste plaats op dat in het wetsvoorstel op een groot aantal punten wordt verwezen naar bepalingen uit het Voorstel tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Algemene wet bestuursrecht in verband met vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht (Wetsvoorstel KEI 1). Dit wetsvoorstel ligt momenteel voor advies bij de Raad van State. De inhoud van dit voorstel wijkt kennelijk nogal af van het consultatiedocument en is op dit moment niet publiek bekend. Om die reden is de Adviescommissie niet in staat om de samenhang tussen beide wetsvoorstellen volledig te beoordelen. Ofschoon in de memorie van toelichting wel uitvoerig aandacht wordt gegeven aan het Wetsvoorstel KEI 1, en om die reden tot op zekere hoogte wel duidelijk is wat de samenhang tussen beide wetsvoorstellen is, is de Adviescommissie toch gehandicapt in haar mogelijkheden om dit wetsvoorstel te becommentariëren.
2. In nummer 1.2 van de memorie van toelichting wordt verwezen naar een expertbijeenkomst. Aan deze expertbijeenkomst hebben enkele leden van de Adviescommissie deelgenomen. Bij deze bijeenkomst waren, anders dan de toelichting vermeldt, niet alleen (civiele) cassatieadvocaten aanwezig, maar ook advocaten die zich uitsluitend met de feitelijke praktijk bezighouden.
3. Anders dan in de toelichting onder 1.2 wordt vermeld, is de herinnering van de leden van de adviescommissie die aan de expertbijeenkomst hebben deelgenomen, niet dat er in de praktijk een grote behoefte bestaat aan herijking van de termijnen in hoger beroep en in civiele zaken. Een appeltermijn van drie maanden en in kort geding vier respectievelijk acht weken voor hoger beroep respectievelijk cassatie voldoet. Wel verdient het aanbeveling om te onderzoeken of in bijzondere wetten voorkomende heel korte appel- en cassatietermijnen, zoals in de faillissementswet, niet verlengd zouden moeten worden. Dat is een onderwerp dat eventueel in de invoeringswet KEI kan worden geregeld. Zie verder opmerking 11.
4. De Adviescommissie is het eens met het uitgangspunt van het wetsvoorstel dat in vorderingszaken het geen aanbeveling verdient om te eisen dat in het hogerberoepschrift de gronden voor het hoger beroep worden opgenomen. In aanvulling op de argumenten vermeld op bladzijde 4 van de memorie van toelichting wijst de Adviescommissie erop dat in grote en complexe zaken met buitenlandse cliënten, waarbij concepten van processtukken moeten worden vertaald, een termijn van drie maanden te kort kan zijn.
5. In de toelichting, bladzijde 5, wordt opgemerkt dat de eiser, net als in eerste aanleg, ook in hoger beroep de verweerder op een termijn van maximaal zes maanden na de dag van de indiening van het hogerberoepschrift kan oproepen om te verschijnen. Uit de wettekst blijkt niet of de verweerder deze termijn kan verkorten, door eerder te verschijnen. De Adviescommissie acht het wenselijk dat dit mogelijk is. Ook vraagt de Adviescommissie zich af of in geval van buitenlandse verweerders of verweerders met een onbekende woon- of verblijfplaats niet langere oproepingstermijnen moeten worden gehanteerd.
6. In vorderingszaken vindt de betekening van de appeldagvaarding thans vrijwel uitsluitend plaats met gebruikmaking van artikel 63 Rv. Deze mogelijkheid moet volgens de

Adviescommissie worden gehandhaafd. De Adviescommissie vraagt zich in dit verband af of artikel 63 Rv niet moet worden aangepast.

7. De Adviescommissie acht het wenselijk dat in iedere zaak in hoger beroep een mondelinge behandeling wordt gehouden, behoudens indien beide partijen te kennen hebben gegeven daaraan geen behoefte te hebben. Uit de toelichting op bladzijde 7 wordt de Adviescommissie niet geheel duidelijk of dit recht op een mondelinge behandeling blijft bestaan. Mocht dit het geval zijn, dan heeft de Adviescommissie geen bezwaren. De Adviescommissie is het volledig eens met de opmerking op bladzijde 17 van de toelichting dat een verzoek om een mondelinge behandeling niet kan worden afgewezen op de grond van het feit dat er al een comparitie na aanbrengen heeft plaatsgevonden.
8. Op bladzijde 8 van de toelichting wordt de mogelijkheid van een mondelinge uitspraak in hoger beroep besproken. De Adviescommissie is hiervan geen voorstander. Met het oog op de mogelijkheid om cassatieberoep in te stellen is het vereist dat de tekst van de uitspraak ruimschoots voor het verstrijken van de cassatietermijn beschikbaar is. Als de wet de mogelijkheid zou bieden om mondeling uitspraak te doen en alleen desgevraagd, bijvoorbeeld met het oog op cassatie, de mondeling gedane uitspraak schriftelijk vast te leggen, bestaat het risico dat de cassatietermijn al is verstreken voordat de tekst van de uitspraak beschikbaar is. Vervolgens zou een partij dan alleen de termijn kunnen solveren door op nader aan te voeren gronden cassatieberoep in te stellen. Ofschoon in een dergelijke situatie ook nu al de mogelijkheid bestaat om binnen veertien dagen na het beschikbaar komen van de tekst van de bestreden uitspraak de gronden van het middel aan te voeren, is er in het nieuwe systeem één belangrijke wijziging. In vorderingszaken wordt het cassatieberoep nu bij de Hoge Raad ingesteld, waardoor de verzoeker in cassatie het griffierecht is verschuldigd. Op dat moment is echter nog niet bekend of een cassatieberoep wel kans van slagen heeft. De verzoeker tot cassatie zal vóór het daadwerkelijk indienen van het cassatieverzoekschrift moeten kunnen beoordelen of het instellen van beroep zinvol is. Daartoe is noodzakelijk dat hij beschikt over de schriftelijke uitspraak. Afgezien hiervan heeft de Adviescommissie ook principiële bezwaren tegen een mondelinge uitspraak. Voor de aanvaardbaarheid van de uitspraak is het wenselijk dat deze op schrift wordt gesteld.
9. Naar aanleiding van de voorgestelde wijziging in de cassatierechtspraak, weergegeven op bladzijde 10 van de toelichting, merkt de Adviescommissie het volgende op. In vorderingszaken en in sommige verzoekschriftprocedures wordt het standpunt van partijen door hun advocaten schriftelijk toegelicht. Deze schriftelijke toelichtingen worden niet op de dag dat zij formeel worden gegeven, aan de Hoge Raad toegezonden. Dit gebeurt pas op de dag dat partijen funderen voor arrest. In de praktijk komt het met grote regelmaat voor dat cassatieadvocaten afspreken de schriftelijke toelichting later uit te wisselen dan op de dag waarop zij op de rolzitting verklaren een schriftelijke toelichting te geven. Nu de rolzitting gaat verdwijnen, zal het proces van het indienen van de schriftelijke toelichtingen anders worden geregeld. De Adviescommissie acht het wenselijk dat de huidige praktijk, waarbij de advocaten van partijen in onderling overleg kunnen afspreken de schriftelijke toelichtingen later uit te wisselen, kan worden gehandhaafd. Dit is ook voor de Hoge Raad efficiënt, omdat de Hoge Raad anders in meer gevallen zal worden geconfronteerd met een verzoek om uitstel.
10. De Adviescommissie stemt in met de in artikel 357 opgenomen termijn voor het doen van uitspraak in hoger beroep. Wel merkt de Adviescommissie op dat er geen sanctie op overschrijding van deze termijn staat. De Adviescommissie is om deze reden nogal sceptisch over het praktisch effect van deze bepaling.
11. In artikel 426b wordt de termijn voor het indienen van een verweerschrift in cassatie op drie weken gesteld. Dat is ook de huidige wettelijke termijn. In de praktijk blijkt deze termijn te kort, en wordt in nagenoeg alle gevallen aan de Hoge Raad verzocht de termijn voor het indienen van een verweerschrift met drie weken te verlengen. Dit verzoek pleegt de Hoge Raad ook standaard toe te staan. Om die reden geeft de Adviescommissie in overweging de termijn voor

het indienen van een verweerschrift in cassatie op zes weken te stellen. Dat voorkomt vele routinematige verzoeken om uitstel.

12. Voor het overige heeft de Adviescommissie op dit moment geen opmerkingen. De Adviescommissie sluit evenwel niet uit dat zij na publicatie van het voorstel tot aanpassing van de wet in eerste aanleg nog aanvullende opmerkingen heeft.